

2010:46

ANTIKNVARISK KONTROLLRAPPORT

Vaksala kyrka

BORTTAGANDE AV KYRKBÄNK I VAKSALA KYRKA, VAKSALA SN, UPPSALA
KN

UPPLANDSMUSEET

Per Lundgren 2010

Omslagsfotografi: Bänkkvarteret efter borttagande av en kyrkbänk
Foto: Per Lundgren, Upplandsmuseet 2010

Upplandsmuseets rapporter 2010:46
ISSN 1654-8280
© Upplandsmuseet 2010

UPPLANDSMUSEET

Upplandsmuseet, Länsmuseum för Uppsala län
adress S:t Eriks gränd 6, 753 10 Uppsala telefon 018-16 91 00 telefax 018-69 25 09 hemsida www.uppmus.se postgiro 51 99 35-1 bankgiro 128-1245
org.nr 817600-7071

INNEHÅLL

Sammanfattning av utförda arbeten	5
Administrativa uppgifter	5
Historik	5
Utförda åtgärder	5
Avvikelser från arbetshandlingar	11
Kulturhistorisk bedömning av utförda arbeten	11
Övriga handlingar med relevans för ärendet	11

Sammanfattning av utförda arbeten

En bänk i det lilla bänkkvarteret väster predikstolen har tagits bort så att golvyta har frigjorts vid korsmitten.

Administrativa uppgifter

Objekt	Vaksala kyrka
Socken	Vaksala
Kommun	Uppsala
Beställare	Uppsala kyrkliga samfällighet
Arbetshandlingar	Werket arkitekter AB 2007-10-24
Entreprenör	Ingemar Rääf Bygg AB
Antikvarisk kontrollant	Upplandsmuseet genom Per Lundgren
Byggnadstid	september – november 2010
Antikvarisk slutbesiktning	2010-11-23
Länsstyrelsens tillstånd	dnr 433-6747-09, 2010-05-28

Historik

Kyrkans nuvarande bänkar tillkom vid en ombyggnad 1793 – 1795. Vid detta tillfälle revs det gamla tegelgolvet som ersattes med kalkstensplattor. 1929 genomfördes en restaurering som bl.a. innebar att bänkarna byggdes om och målades med sin nuvarande marmorering. Bänkkvarteren fick nytt trägolv vid samma tillfälle.

Utförda åtgärder

Uppsala kyrkliga samfällighet har fått tillstånd av länsstyrelsen att ta bort en kyrkbänk i Vaksala kyrka i enlighet med ett förslag upprättat 2007-10-24 av arkitekt Eva RantaEskola, Werket arkitekter AB. Motivet till borttagandet är att skapa plats för rullstolsburna besökare. Arbetet utfördes enligt följande:

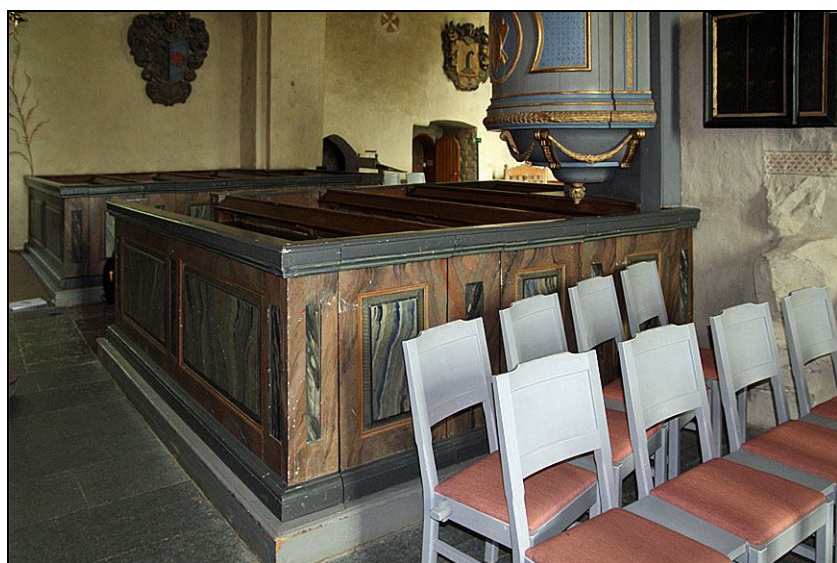
- 1) Bänk nummer 2 demonterades och magasinerades
- 2) Brädgolvet från 1929 demonterades

3) Tröskeln kapades vid respektive ingång

4) Bänk nummer 1, komplett med dörrar, bakstycke och sockel, flyttades fram så att den stod mot bänk nummer tre. Sockelanslutningen anpassades.

5) Tegelstenarna på det frigjorda utrymmet vid korsmitten plockades bort och magasinerades

Det sista momentet, att lägga på nya kalkstensplatti sättbruk or på den frigjorda ytan, återstod vid den antikvariska slutbesiktningen.

2010-06-09. Bänk-
kvarteret innan
åtgärd.

2010-06-09. Bänk-
kvarteret innan
åtgärd.

2010-06-09. Bänk-
kvarteret innan
åtgärd.

2010-06-09. Bänk-
kvarteret innan
åtgärd. Bänk nr 1.

2010-06-09. Bänk-
kvarteret innan
åtgärd. Sockel till
bänk nr 1.

2010-09-27. Bänk nr 2 har demonterats liksom underliggande brädgolv från 1929.

2010-09-27. Brädgolvet låg på bärlinor av sågade 2"4 regler. Bärlinorna låg i sin tur på ett undergolv av tegel, löst satt i sand. Undergolvet är inte lagt i förband och helsten, 1/2-sten och 3/4-sten blandas. Teglet är handslaget, ca 32 x 13,5 x 8,5 cm och har spår av kalkbruk på undersidan. Troligen har tegelstenarna återanvänts när det medeltida tegelstensgolvet bröts upp och ersattes av kalkstensplattor. Tegelstenarna är av samma utförande som de som ligger som golv i sakristian.

2010-09-27. I ett av facken fanns elinstallationer med stålrör, möjligen från restaureringen 1929.

2010-09-27. Bänk
nr 2 efter demonte-
ring. Sittbrädan
har en sågad un-
dersida.

2010-09-27. Bänk
nr 2 efter demonte-
ring.

2010-09-28. Bänk nr 1 har flyttats fram så att den möter bänk nr 3.

2010-09-28. Bänkkvarteret var något kilformat. Detta innebär att sockelns bakre del fick slipas ner för att gå i linje längs mittgången. Sockelns överstycke flyttades in för att passa i sin nya position.

2010-11-23. Sockeln har anpassats och den avslipade delen har målats in i samma färg som omgivande sockel.

2010-11-23. Bänkkvarteret efter genomförda åtgärder. Läggnig av kalkstensplattor i korsmitten bakom den bakre bänken återstår.

Avvikelser från arbetshandlingar

Vid den antikvariska slutbesiktningen återstod att lägga kalkstensplattor på den frigjorda ytan. Detta kommer att ske i december 2010.

Kulturhistorisk bedömning av utförda arbeten

Arbetena har utförts i enlighet med godkända handlingar och med god omsorg om bänkkvarterens kulturhistoriska värde. Smärre avvikelser har skett efter samråd med antikvarisk medverkande.

Övriga handlingar med relevans för ärendet

-

